

ČLANCI

INTERVJUI

ISTRAŽIVANJA

KNJIGE

STEČAJ INTERA: NITKO TI NE MOŽE DAT' KOLIKO TI JA MOGU OBEĆAT'

Objavljeno: 18.08.2022

Najbitnija sporedna stvar na svijetu igračima koji žive od sporta najbitnija je glavna stvar na svijetu. Donosimo vam prvi u seriji od pet tekstova "Neka ne pati koga smeta – nogometaši i nogometašice kao radnici i radnice" naše Ivane Perić.

"Situacija u Europi odavno više nije takva da čovjek može planirati svoju penziju. Europa je postala poput Amerike. A u fudbalu je posebno teško, fudbal je show koji si neki klubovi mogu priuštiti"

Ivica Osim

Vrući ljetni dan u Zaprešiću. Kraj nogometnog stadiona tišina, tek pokoje siestom umireno lice s novinama u rukama u kafiću u sklopu stadionskog kompleksa. Prvo igralište ovdje je otvoreno 1962. godine, a kasnije je dovršena velika tribina koju su konstruktori pozicionirali s istočne strane terena jer se tada većina utakmica igrala ujutro. Dodavanjem stadionske rasvjete i seljenjem utakmica u predvečernji termin, ovaj je položaj doslovno žuljao oči publike jer tijekom većine utakmica gledaju direktno u smjeru zalazećeg sunca. Na put prema dolje, u smjeru zalazećeg sunca, nedavno je krenuo i legendarni lokalni klub – **Inter**.

LOPTA LOKALNE UČITELJICE I RAZVOJ JUGOKERAMIKE

Iako se kao službena godina osnutka kluba uzima 1929, počeci nogometa u Zaprešiću sežu u ljeto 1924. kada u Zaprešić stiže prva nogometna lopta koju je donijela lokalna učiteljica. Njome su se loptati počeli mladići, koji su 1927. odigrali prvu neslužbenu nogometnu utakmicu protiv Savskog Marofa i pobijedili rezultatom 5:1. Rana povijest kluba (prema pisanju **Stjepana Laljaka** u knjizi *NK Inter Zaprešić – 1929. – 2009. – povijest nogometa u Zaprešiću*) isprepliće se s radom lokalnog pjevačkog društva "Jelačić", jer su jezgru nogometne momčadi tada činili članovi pjevačkog društva. Klub **NK Sava** osnovan je 1929, ali brzo mijenja ime u **HŠK Jelačić**, vjerojatno pod utjecajem pjevača-nogometaša koji su htjeli da klub nosi isto ime kao i pjevačko društvo. Pod tim je imenom klub djelovao do početka Drugog svjetskog rata.

Krajem rata klub se obnavlja, kao **Fizikulturno društvo Zaprešić**. Početkom 1950-ih u blizini Zaprešića s proizvodnjom kreće tvornica **Jugokeramika**, koja brzo preuzima ulogu glavnog sponzora kluba, a klub po njoj uzima ime Jugokeramika. Osamdesetih Jugokeramika živi svoje najjače tvorničko doba, pa se paralelno puni i proračun kluba i jača infrastruktura, a takva ulaganja prate i sve bolji sportski rezultati. Klub se uzdiže organizacijski, a 1987. ostvaruje i svoj najveći uspjeh do tada – igra u finalu kvalifikacija za popunu druge jugoslavenske lige, ali gubi od Sparte iz Belog Manastira. [Zlatno doba Jugokeramike](#) pamti se i po treneru **Zorislavu Srebriću** koji uspješno vodi nogometaše od 1984. do 1989. godine. Raspadom Jugoslavije Jugokeramika mijenja ime u **Inker**, pa to ime uzima i klub, od 1990-ih do 2003. godine. Prekidom sponzorstva 2003. klub mijenja ime u onaj u današnjoj memoriji najsvježiji – **Inter Zaprešić**.

Poznat i kao "div iz predgrađa", Inter je klub kroz koji su prošla neka od najuspješnijih imena hrvatskog nogometa, pa je tako u upečatljivom žutom dresu igrao i **Luka Modrić**. Klub je proveo 20 sezona u najvišem rangu hrvatskog nogometa, a nalaze se i na 10. mjestu [vječne HNL bodovne ljestvice](#). Ove su godine trebali igrati u drugom rangu domaćeg nam muškog nogometa, u Prvoj NL ([novi službeni nazivi](#): prvi rang natjecanja je SuperSport Hrvatska nogometna liga – HNL, a drugi rang Prva nogometna liga – Prva NL). Umjesto toga završili su u stečaju.

POSRNULI DIV

O pokušajima spašavanja kluba šušalo se početkom lipnja, kada se pročulo za dvije opcije. Jedna je stigla iz Olimpije. Klub iz Ljubljane htio je da Inter postane njihova podružnica, ali od tog posla na kraju nije bilo ništa. Nakon toga pričalo se o dogovorima s Dinamom. Na klupu je trebao doći bivši igrač Inter i Dinama, **Damir Krznar**, a Inter je u toj viziji trebao postati (još jedna) baza za razvoj Dinamovih juniora. I to je [ostalo na priči](#).

"Nismo mogli osigurati sredstva koja bi bila dovoljna da odblokiramo zabranu FIFA-e za registraciju igrača. Niti za seniore, niti za omladinsku školu. Kada je objavljeno da se prvenstvo nastavlja, nama se dva najskuplja igrača nisu htjela vratiti i oni su nam presudama FIFA-e jednostavno blokirali rad", [kazao je](#) novinarima **Branko Laljak**, dugogodišnji predsjednik kluba. FIFA je, naime, presudila u korist bivših Interovih igrača **Serdara Serderova** i **Borislava Coneva**, a prema presudi Inter je obojici ostao dužan 235 tisuća eura.

Zaprešić, kod stadiona. Foto: Ivana Perić

Uslijed milijunskih dugova koje nije mogao podmiriti, klub je proglasio stečaj, ali je odmah rečeno kako će pokušati spasiti mlađe uzraste. "Sigurno da ćemo s njima nastaviti raditi, djeca će nam igrati u svojim natjecanjima, samo je pitanje pod kojim imenom, Interu više neće biti", kazao je Laljak. Vrlo je brzo došlo do formiranja nove udruge građana, nove pravne osobe, i novog kluba koji će se zvati po onom iz 1990-ih, NK Inker Zaprešić. Zasad bi klub trebao imati samo omladinske kategorije.

“MI NE ŽALIMO ZA KLUBOM, ŽALIMO ZA SUDBINAMA IGRAČA”

Medijskim prikazima stečaja Interu dominira žal zbog propasti velikog kluba, kao i isticanje dvojice igrača koji su klub tužili, a koje se okrivljuje da su Inter [“stjerali u grob”](#).

Za komentar ovog slučaja obratili smo se **Mariju Juriću**, glavnom tajniku **Hrvatske udruge Nogometni sindikat** (HUNS), a s kojim smo i ranije [razgovarali](#) o radničkim borbama u hrvatskom nogometu.

“Čitamo članke u kojima se žali za klubom, žali se za upravom. Mi ne žalimo za njima, mi žalimo za sudbinama igrača koji su ostali neisplaćeni, kojima su plaće kasnile po četiri-pet mjeseci. Tamo je bilo pravilo da klub po par mjeseci duguje plaće. Šta je najgore od svega, igrači su samostalni djelatnici i obvezni sami plaćati doprinose za mirovinsko i zdravstveno i poreze. Kad klub ode u stečaj, to nitko ne spominje. Za nas nema govora o sažalijevanju rukovodećih ljudi koji su cijelo vrijeme radili dugove i lažnim obećanjima otjerali igrače u osobni bankrot”, govori nam Jurić.

U Interu su i 2019. [kasnile plaće](#), a tada se za spas kluba zazivalo kineske investitore. Za Jurića je problematično i to što će se sada klub k'o od šale obnoviti pod novim imenom.

“Pravno se klub gasi, čime se briše pravno nasljeđe po pitanju dugovanja naspram igrača, a pod novim imenom klub kreće iz zadnje lige. Pitamo se hoće li se ikada pokrenuti pitanje kaznene odgovornosti ljudi koji su klub doveli u ovu situaciju? Hoće li ijedna institucija u ovoj državi ikad reagirati na takve slučajeve? Dešavalo se ovo i ranije s našim klubovima. Klubovi koji rade ovakve gubitke, koji rade socijalne slučajeve od nogometaša, nisu nikad snosili posljedice za to. To je sramotno”, kaže naš sugovornik.

Prisjeća se ovom prilikom i stanja u HNL-u u doba kada je HUNS osnovan, prije više od jednog/cijelog desetljeća. “2011. godine je prosjek kašnjenja plaća u najvišem rangu natjecanja bio deset mjeseci, imali smo 59 igrača koji su bili u osobnom bankrotu i imali blokirane račune,

to je bilo užasno. Prije su klubovi prve lige završavali u stečaju, Karlovac, Šibenik, Varaždin. Vodili su se krilaticom – nitko ti ne može dat' koliko ti ja mogu obećat'. Sada je situacija u najvišem rangu puno sređenija. Prava igrača usklađivanjem pravilnika s FIFA-inim napredovala. Primjerice, ako igraču dva mjeseca kasni plaća on može tražiti raskid ugovora i naknadu štete, što je prije bilo nezamislivo”, objašnjava Jurić.

Da je takvo nešto ranije bilo nezamislivo potvrđuje nam i bivši nogometaš Intera, s kojim se nalazimo u blizini stadiona u Zaprešiću. Svoja kritička opažanja nevoljko izlaže medijima jer mu je karijera trenutno na čekanju, pa nas moli da njegove riječi prenesemo anonimno. Za Inter je igrao više sezona, a u svakoj od njih plaća mu je u nekom trenutku kasnila. Kroz razgovor nam spominje i kolege iz drugih klubova, prisjeća se **Željka Kovačevića**, igrača koji nakon odlaska **NK Karlovca** u stečaj nije mogao naplatiti svoja potraživanja, pa je radio noćne smjene kao vozač Tiskova kamiona i paralelno igrao u **NK Lekeniku** da bi vratio dugove koji su mu ostali na konto mirovinskog i zdravstvenog osiguranja.

Gledajući globalno, prema [podacima](#) iz 2017. godine, manje od dva posto profesionalnih nogometaša na svijetu zarađuje bogataške plaće (više od 720.000 američkih dolara godišnje), dok više od 45 posto profesionalnih nogometaša igra za tisuću dolara mjesečno ili manje. Plaće sa zakašnjenjem, najčešće do tri mjeseca, dobiva čak 41 posto igrača. Prosječni ugovor profesionalnih igrača s klubom u trajanju je od manje od dvije godine dana. Prema podacima iz iste godine za Hrvatsku, gotovo polovici profesionalnih igrača (49 posto) redovno je kasnila plaća, a većina ih se naplaćivala u roku tri mjeseca.

“Nevjerojatno je stresno tako živjeti iz mjeseca u mjesec, ne znati hoćeš li dobiti plaću, a stalno mukotrpo radiš, igraš i treniraš. Teško se fokusirati na igru, teško je htjeti pobjeđivati. Ja srećom nemam dugove jer mi je financijski pomagala i obitelj. Ne osjećam nikakvu tugu zbog odlaska kluba u stečaj. Žao mi je zbog publike i navijača koji su nas podržavali, ali i oni zaslužuju bolje upravljanje klubom od ovoga. Gazde su klub vodili za sebe, za nikoga drugog. Profesionalni nogomet u kojem nema poštovanja prema igračima i njihovom radu nije nogomet u kojem trebamo uživati”, poručuje bivši igrač Intera. S tim nas riječima ispraća do zaprešićkog kolodvora, a iza nas u daljini ostaju prazne žuto-plave tribine.

**Objavu ovog teksta podržala je Agencija za elektroničke medije, putem Javnog poziva za ugovaranje novinarskih radova u elektroničkim publikacijama u 2022.*